

Эренлардин сес

12+

РД-дин Докъузпара район-
дин общественно-
политический газет
Общественно-политическая
газета Докузпаринского
района РД

№43 (1129), 25-ОКТЯБРЬ, АРБЕ. 2023-ЙИС. Газетдин са экз. кѳмет киоскрай - 20 манат

Еке къастар – еке умудар

Докъузпара район. Къакъан дагъларин къакъанра лекъери лув гузвай макан. Ялавлу векилралди, халис дагъвийрин къилих къалурзавай зегъметкеш, виКегъ инсанралди машгъур чил. Алай вахтунда и райондин къиле агъалийри вичик еке умудар кутунвай, гъа умудар къилиз акъуддай мумкинвилерни авай, РД-дин Къил Сергей Меликовани, докъузпарави машгъур карчи, сенатор Сулейман Керимовани тереф хуъзвай жегъил регъбер Мегъамед Арсенович ШАМИЛОВ акъвазнава.

Куъруъ къейд.

М. А. Шамилов 1986-йисан 10-июлдиз Усугъчайдал муаллимдин хизанда дидедиз хъана. 2010-йисуз ада «Государственное и муниципальное управление» пешедай ИМЭ-дин (Дуьньядин экономикадин институт) заочный отделение куътягъна. 2004-2005-йисара Докъузпара райондин хуъруън майишатдин управленида кассир-счетоводвиле, 2005-2007-йисара Докъузпара райондин аялрин искусстводин мектебда муаллимвиле, 2007-йисалай 2020-йисан ноябрдалди Усугъчай хуъруън администрациядин къилин замстителвиле Къвалахна.

2020-йисан 30-ноябрдиз Докъузпара райондин администрациядин къилин заместителвиле, 2020-йисан 1-декабрдилай и райондин къилин везифаяр вахтуналди тамамардайди яз тайинарна. 2021-йисан 30-апрелдилай «Докъузпара район» МР-дин къил я. Хизанда пуд веледдиз тербия гузва.

И мукъвара зун адахъ галаз райондин гъаларикай ихтилатун патал гуъруъшмиш хъана. – Мегъамед Арсенович, Докъузпара райондин къилин къуллугъдал хкъагъайдалай инихъ куъне «Лезги газетдиз» сифте яз интервью гузва. Заз куъне райондин яшайишдинни экономикадин гъаларикай ихтилатна Къанзава.

– Райондиз регъбервал гуз эгечГай макъамдилай эвелни-эвел за агъалийрин яшайишдин шартГар хъсанарунин месэлайриз фикир гузва. Гелбетда, рикГик квай, фикирдиз къачунвай

крар гъасятда къилиз акъудиз хъун мумкин туш, амма и жигъетдай сифте камар къачунва. Сифте нубатда гъялна Къанзавай месэлайр хъвадай ва дигидай цихъ, улакърин рекъерихъ, электросетрихъ галаз алакълубур я. Районди мулкар абадуниз талукъ гъам федеральный, гъам республикадин жуъреба-жуъре проектра иштиракзава. ИКГ, Усугъчайдал, ЦИЙи-Къаракуъреда бязи куъчейра къир цанва. 2022-йисан муддатда чна 30 агъзур квадратный метрдилай гзаф майданда къир цана.

– Вири хуърериз Тебии газ тухунин мес-

элайр гъикГ гъялзава?

– Докъузпара райондин къуд хуър – Усугъчай, Мискискар, ЦИЙи-Къаракуъре, Авадан – тамамдиз газдалди таъминарнава. Къаракуъре, Къилер, Къалажух, Миграгъ ва Теки хуърериз газдин турбаяр тухванва. Исятда и хуърерин къенепатан линияр тухунин патахъай чарар-царар гъазурзава. Яргъал мензилда авайвиляй тек Къурушрин хуъруъз турбаяр тухуз хъанвач.

– Чаз аквазвайвал, хуърерин мулкар абадунин Къвалахрик гъерекат акатнава. ГъикГ къиле физва и Къвалахар? Ял ядай паркар вири хуърера туьКъуьрнавани?

– Гъакъикъатдани, райондин сергъятра «Зи Дагъустан – шегъердин къулай шартГар» программа къилиз акъудуналди, алай вахтунда Авадан, Мискискар, Къалажух ва Миграгъ хуърера ял ядай иер паркар туьКъуьрнавана. Ихътин Къвалахар чна мадни давамарда. Къилди къачуртГай, алай вахтунда райондин центр тир Усугъчайдин парк (ана гъар йисуз гегъенш мярекатар къиле тухузва) цИЙи хъувунин Къвалахар къиле физва.

– ТГвар къунвай программадилай гъейри, района республикадин, уьлкведин мад гъихътин проектар къилиз акъудзава?

– Докъузпарада республикадин «РД-дин хуърерин мулкар тамамдаказ еримлу авун» программа уьмуьрдиз кечирмишзава ва адан сергъятра аваз къве районгъилиди яшамиш жедай Къвал эцигун (къачун) патал яшайишдин такъатар къачунва. РД-дин экономикадин ва мулкар вилик финин министерстводи къилиз акъудзавай «Дагъустан Республикадин дагълух мулкар яшайишдинни экономикадин жигъетдай еримлу авун» программадай чи района

куъмекдин хсуси майишатрал (ЛПХ) машгъул 14 ватангълиди хуъруън майишатда гереж жезвай гъвечГи техника маса къачур харжар са къадар эвезунин такъатар къачуна.

Гъилевай йисуз чна «Хуърерин мулкар абадун» проект, «РД-дин хуърерин мулкар тамамдаказ еримлу авун» программадин «Зирзибилар КъватГдай майданар туьКъуьрун» хел къилиз акъудун давамарзава.

– Куъне винидихъ эвелни-эвел фикир гана Къанзавайбурукай яз хуърер хъвадай ва дигидай целди таъминарунин месэлайр къейдна. Гъакъикъатда къенин гъалар гъихътин бур я: таъминвал гъихътин дережада ава, агъалияр рази яни?

– Яргъандиз килигна Къвач яргъи авуна Къанда лугъудайвал, авай вири мумкинвилериз килигна, гъам хъвадай, гъам дигидай цин месэлайр гъялдай рекъер жагъурзава. Авайвал лугъун хъи, ибур чна датГана гуъзчивилик хъана Къанзавай крар яз гъисабзава. Хъвадай цин патахъай са къадар дарвилер Усугъчай ва Къилерин хуърера ава. Четинвал арадай акъудун патал чна чи къуват акакъдай вири алахъунар давамарзава. Амай вири хуърер целди таъмин я. Райондин центрада хъвадай цин месэла гъялун патал цин турбайрин чГехи пай цИЙибуралди дегишарна. Къайдадик кумачир, куъгъне хъанвай цин турбаяр чка-чкайрал дегишарунин, цИЙи хъувунин гережвал авай вири участокар ремонтунин мураддалди райондин муькуъ хуърер патални цИЙи турбаяр чара авуна.

Дигидай цикай рахайтГай, и хилияни Къвалахзава. Алатай гатфариз чна Авадан хуъре авай дигидай цин хвалар вири миьхи авуна. Къубуяр тамамдиз миьхунин серенжем ана эхиримжи 30 йисуз къилиз

акъуднавачир. Чна хсуси къуватралди района авай дигидай муькуъ къаналрин гъаларни гуъзчивилик кутазава.

– Къалажухрин цин къанал туьКъуьрна акъалТариз тахъунин себег вуч я?

– Къалажух хуър патал дигидай цин къанал туьКъуьрунин Къвалахрив, малум тирвал, алатай йисара эгечГнай. Эхиримжи истемишунар фикирда къуналди, къаналдин проектдик дегишвилер кухтадай мумкинвал ава чахъ ва и кардал машгъулни я. Проектдик дегишвилер кухтурдалай къулухъ къанал туьКъуьрунин гегъенш Къвалахар гъиле къада.

– Майишатдин маса хилерихъ хъиз, Докъузпара райондин агъалийрин дуланажагъ хипехъанвилехъ, малдарвилехъ галазни алакълалу я. Малдарривни хипехъанрив са гъихътин ятГани куъмекар агакъзавани?

– Регистрация авунвай КФХ-яр патал райондин администрацияди гъайванар хуънал машгъулбуруз хийир жедай шартГаралди чилин участокар кирида вугузва. Хипехъанвилелни малдарвилел машгъул жезвай ксаривай чпин КФХ-яр регистрация ийиз ва, жуъреба-жуъре программайра иштиракуналди, государстводин патай куъмекар ва маса къезилвилер къачуз жеда. Сир туш, зегъметдал рикГ алайбурувай, майишатдин гъар жуъре хилерал машгъулбурувай, суърсет арадал гъизвайбурувай къенин девирда государстводин патай куъмекдик умуд кутаз жезва. Кар вилик тухун патал им лап хъсан мумкинвал я.

– Райондин гзаф хуърерин мектебрин дараматар куъгънебур я. ЦИЙи мектебар, аялрин бахъаяр эцигун фикирдик квани?

– Образованидин идарайриз талукъ месэлайрни чна лап кар алайбур яз гъисабзава. Къилиз акъуднавай,

хъвуна кланзавай крарни тИмил авач. Районда кардик квай аялрин 4 бахчада 339 аялди тербия къачузва. Амай вад хуьре аялрин бахчаяр авач. Умуми образованидин 11 мектеб кардик ква ва анра санлай 1905 аялди чирвилер къачузва. Абурукай 2 мектеб алай аямдин шартIарив къунвай цИийибур я. Райондин 1 мектебдин дарамат чКлидай гьалда ава, 3 мектеб тамамвилелди ремонт авуна кланзава. Мискискарин, ЦИийи-Къаракуьредин мектебар ва Усугъчай хуьруьн аялрин бахча ремонт авун патал махсус программадик кутунин документар гъазурзава. Шадвилелди къейд ийиз жеда, алай вахтунда Авадан хуьре эцигзавай мектебдин дарамат (ана 400 ученикдиз чка жеда) акьалтIарзава.

- **Хуьрерихъ физвай рекъера къир цадай мумкинвилерихъ гелкъевзачни?**

- Эхиримжи вахтара чун хуьрерин куьчейра къир цунив эгечIнава. Усугъчай ва ЦИийи-Къаракуьре хуьрерин бязи куьчейра къир цанва. Райондин центрадилай Къурушрин хуьруьз физвай рекъе къир цун патал чна талукъ тир министерствойриз чарар ракъурнава. Малум тирвал, Ярудагъдин, Шалбуздагъдин ва Базардубуьдин патарив гвай мулкариз агъзурралди туристарни зияратчияр физва. Алатай йисуз Миграгъай Къурушдиз физвай рекъин участокдин 12 километр ремонтна.

- **Малум тирвал, Сулейман Керимова райондин хци месэляяр гьалун патал пунунин такъатар чара авунва.**

- Эхъ, йисан эвел киле зун зи стха, РД-дин патай РФ-дин Федеральный Собранидин Федерациядин Советдин сенатор Сулейман Абусаидович Керимовахъ галаз Москвада гуьруьшмиш хъана. Чна райондин месэлярикай, еримлу авунин рекберикай ихтилатар авуна. Веревирид авурдалай къулухъ сенаторди райондин тIал алай месэляяр гьалун патал 100 миллион манат пул чара авуна. Кьилди къачуртIа, район патал экскаватор маса къачуна, адан куьмекдалди дигидай къаналар ва маса чкаяр михьи ийизва, къайдадик кутазва.

Авадан хуьруьн агьалийрик электричестводин месэлядини къалабулук кутунвай. И хуьр патал 2 трансформатор, ракъунни бетон-

дин 30 дестек, 4 километр къван пуд фазадин кабель маса къачуна. ЦИийи трансформаторар патал 2 КТП (комплектная трансформаторная подстанция) къачуда ва и мукъвара абур эцигда. Трансформаторар Къуруш, Теки, Къилер, Мискискар хуьрер патални, ЦИийи-Къаракуьредин вини магъле патал кларасдин дестекар, электропровод маса къачунва. Хуьрера хъвадай цин турбаярни и такъатрин куьмекдалди дегишарна. Райондин хуьрер патал зирзибилар гадардай 60 бак, газдиз талукъ тадаракар къачуна. Куьмекдин такъатрин гьисабдай ийизвай крар гьеле давам жезва.

- **Мегъамед Арсенович, Донбасс азад авунин, Украина миллетбазрикай михьунин макъсаддалди РФ-ди киле тухузвай женгинин махсус серенжемда (СВО) къалурзавай викIегвилериз килигна хейлин докъузпаравияр гьукуматдин шабагъралди къейднава. Докъузпара райондай СВО-да гзаф аскерри иштиракзавани?**

- Россиядин Яракълу Къуватри, махсус серенжем тухуналди, миллетбазвилини цIирерни, дувуларни тергун патал Украинада умуми ислягъвилини тереф хуьзва. Ватандин Чехи дяведа Гъалибвал къачур чIехи бубайрин невейар яз, чна алатай девирдин тарсар рикIелай алуд тавун, мусибатриз мадрехъ тахгун пара важиблу я.

Алай вахтунда Украинадин мулкара чи райондай 120 къегьалди четин, хаталу тапшуругъар кьилиз акъудзава. Аскерар куьруь отпускриз хтайла, зун гьар садахъ галаз гуьруьшмиш жез алахъзава. Къуй абур Аллагъди хуьрай, сагъ-саламатдиз багърийрин патав хтурай.

Пара гъайиф жедай ва гьам чIугваз тазвай карам я хьи, СВО-да иштираккай 9 докъузпарави женгера игитвилелди телеф хъана. Абурукай ругуд районда, муькуьбур чеб яшмиш хъайи шегъерра кучукнава. Игитар чна садрани рикIелай алудач. Мукъва-къилийриз, багърийриз Аллагъди сабур гурай.

- **Заз чизвайвал, СВО-да иштиракзавайбурун, къегьалвилелди чан гайи аскеррин хизанриз куьмекар гуниз къетIен фикир гузва.**

- Ам чи вилик акъвазнавай важиблу тапшуругъ я. Асул гьисабдай вири суварриз чна махсус серенжемдин

иштиракчийрин хизанрал кьил чIугвазва. Абуруз яшайишдин месэляяр гьалунин рекъий куьмек гузва; недай суьрсетрин наборар, аялриз савкъатар пайзава. Мукъвал-мукъвал ихътин хизанрал кьил чIугуналди, гьар садахъ кьилдин соцработник ва волонтерар гелкъевзва. Исятда 100-лай гзаф хизанриз талукъ яз яшайишдин паспортар гъазурнава. Телеф хъайибурун хизанриз лагъайтIа, федеральный ва республикадин дережайра абурув такъатар агакъарун патал куьмекар гузва. Женгера телеф хъайи ватанэгълияр эбеди рикIера хуьн патал чна мемориалдин къулар алкIурнава, мектебар, куьчяр абурун тIварарихъ янава. Мукъвара чаз телеф хъайи аскеррин экуь къаматриз бахшнавай рикIел хуьнин багъ тукIуьриз кланзава.

- **Жемьятдин хатасузвал таъминарунин месэляни важиблуди я. И жигъетдай райондин гьалариз гьихътин кьимет гузва?**

- Хатасузвилини патухъай са четинвални авач. Гьалар пайгардик ква, секин я.

- **Жегъилриз спортдал машгъул жедай хъсан шартIар авани?**

- Хиве къуна кIанда, спортдин объектралди таъминвилини месэла районда агъа дережада ава. ЦИийиз арадал атанвай объектрикай яз лугъуз жеда хьи, «РД-дин хуьрерин мулкара тамамдаказ еримлу авун» программадин сергъятра аваз Къалажухрин хуьре мини-футболдин хъсан майдан тукIуьрна. Спортдин майдан и йикъара Мискискарин хуьрени акьалтIарнава. Усугъчайдал физкультурарин ва сагъламардай комплекс эцигун патал чил чара авунва ва талукъ чар РД-дин физкультурарин ва спортдин министерстводиз рекъе тунва. Муькуь хуьрерани спортдин майданар тукIуьрун патал РД-дин Гьукуматдиз документар ракъурнава. Виликамаз агакънавай жаваб разивилинди я.

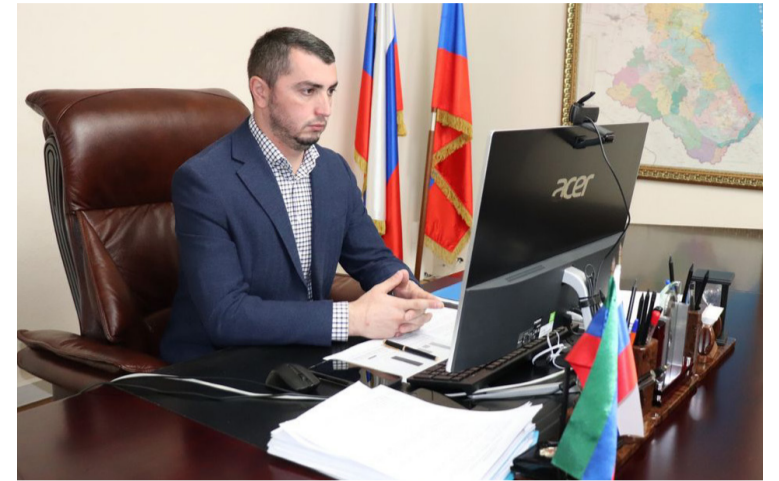
Санлай къачурла, райондин спортшколайра хейлин жаванар спортдал машгъул жезва. Районда гьар йисуз спортдин жуьрейрай акъажунар тешкилзава.

- **Ихтилатдай сагърай. КIвалахда агалкъунар хуьрай!**

Куругъли Ферзалиев, «Лезги газетдин» кьилин редактордин заместитель

С. Меликован регъбервилек кваз кьиле фейи совещанида иштиракна

И мукъвара Докъузпара райондин Кьил Мегъамед Шамилова, ВКС-дин режимда аваз, кьиле фейи республикадин важиблу месэляриз талукъ совещанида иштиракна.

РД-дин Кьил Сергей Меликован регъбервилек кваз кьиле фейи мярекатда агъадихъ галай месэляриз кьилин фикир ганвай: мектебрин капиталный ремонт авун, намуссуз застройщикрин гьерекатрикай зарар хъайи инсанриз куьмек авун, Дагъустанда Информацидин къурулушдин управленида проектар арадал гьун, план-графикрихъ галаз рейсад яз бюджетдин такъатар харж авун.

Малум тирвал, 2023-йисуз образованидин хиле, мектебар цIийи хъувунин сергъятра капремонт 139 мектебдин 141 дараматда кьиле тухвана. Абуру чи региондин 36 муниципалитетдинбур тир. 1 – сентябрдиз вири асас кIвалахар контрактдин ва тIуькIуьрнавай документацидин бинедаллаз республикадин Минобрнаукин къалурунралди акьалтIарнава образованидин процесс вири 139 мектебра эгечIна.

Къенин йикъалди, лугъун лугъун герек я, объектра расалмиш хъайи дуьз татай кIвалахар (недотчетар) вирина къерех авунвач. Са бязи мектебрив тамамарнавай кIвалахар къабулнавайвилини акт агакънавач.

Гъавилай заказчикрихъ кьиле тухванвай кIвалахрин еридай наразивилер ава.

Сергей Меликова рикIел хкана хьи, зулун каникулралди вири мектебра капремонт акьалтIарун чарасуз я. Дагъустандин школайра къулайсуз шартIар амай мектебар, абур винел гуь-

зчивал ва жавабдарвал кьиле тухузвай чиновникар ада туьнтрусвагъвилек кутуна.

Региондин Кьили кIвалахдин нетижаяр бегъемлувилелди тамамар тавунмаз, къабул тавуниз эвер гана. Сергей Меликова тарифдин делилни чешнедиз гъана. Лагъана, Цунтинский районда кана алахъай школа гьукуматдин тешкилатрин ва меценатрин куьмекдалди кIвачел акъалдарна, ам лап къулай гьалара аваз ишлемишиз вахганва.

Намуссуз застройщикрин гьерекатрикай зарар хкIурбурун месэладай РД-дин эцигунрин Министр Артур Сулейманов рахана. Ада хабар гана, алай йисан Единный реестрдай месэляяр авай объектрикай 4 кIвалер акъудна. Абуру агъадихъ галай адрессра авайбур тир: Хаджи Булача 8 «Д» (Махачкъалада), Кавказская 4, корпус А (Каспийскда), Гагарина 17 «А» (Махачкъалада), А.Султана 3«А» (Махачкъалада).

Региондин Кьили документдин проект арадал гьунин теклиф гана. Адан бинедаллаз гражданин ихтиярар – эцигунрин паюннин иштиракчийрин несиб арадал хкиз жеда, яни ахътинбур цIийиз эцигунрик квай объектрин сиягъдик кухтаз жеда. Месэляяр арадал гьидай реестрдик акат тавун патал муниципалитетрин кьилериз вири эцигзавай объектар хсуси гуьзчивилик кутуниз эвер гана.

Вичин рахунра региондин Кьили мадни хабар гана хьи, РФ-дин Минстройдай тухванвай кIвалахдай

Дагъустандин Россиядин Минстройдин рейтингда пуд лагъай чка къазва. РД-дин финанстрин министр Шамиль Дабишева 9 вацран харжийрал гьалтайла, республикадин бюджет 140 миллиард манатдин ацурнавайди ва ида 71,8 процент къалурзавайди лагъана.

Дагъустандин Къили региондин парламентарийривай ЧС-дин судура арадай акъудунин карда агъалийриз куь-

мекар авун къалурна. Са сефердин куьмек – 2414 къачуз ихтияр авайбурун гъакъиндай рикел хкана.

Сергей Меликова совещание кыле фидайла, пулунин хуьник квай-мектебрин, аялрин бахчайрин, больницайрин, спортдин идарайрин таъминвал гуьзчивилик кваз хуьнин месэладизни фикир ганвай.

Шагъбала ШАГЪБАЛАЕВ

Мискискарин хуьруьн агъалийрихъ галаз важиблу месэлаяр гьална

И йикъара Докъузпара райондин Мискискарин хуьруьн агъалийрихъ галаз сход кыле фена. Адан карда Россиядин МВД-дин «Ахтынский» МО-дин полицидин тамам ихтиярар авай участковый Тельман Ражабова агъалийрин вилик вичи тухванвай къвалахдин гъахъ-гъисаб авуна.

Анал гъакъини, Россиядин Яракълу къуватрин жергейриз контрактдин дяведин къуллугъдин месэладиз, гражданриз зулун вахтунин армиядин жергейриз эвер гунин, экстремизмдин аксина къвалах тухунин, «Каспий» - гуьгъуьллубурун дестедик экечунин месэлайриз талукъ рахунар кыле фена.

Мярекатда жемиятдин хатасузвилай райондин Къилин заместитель Марат Крымова, Мискискар хуьруьн администрацидин къил Руьзмедин Къанберова, Россиядин МВД-дин «Ахтынский»МО-дин векилри, Мискискарин хуьруьн агъалийри иштиракна.

Тарихдиз хъфизвай йисан сергъятра аваз Т. Ражабова, вичи тухвай къвалахдин нетижайрикай гъахъ-гъисаб авуна.

Адан гафаралди, Россиядин МВД-дин «Ахтынский» МО-дин профилактикадин учетда агъадихъ галай ксар ава: ругъдин рекъяй начагъбур – 7 кас, виликдай суд-дувандик хъайибур – 5 кас, яшайишдин алакъайра къал твазвайбур 3 кас, административный гуьзчивилик бине авачиз квайди – 1 кас, шартлуналди ацукъарнавайди – 1кас, гражданвилини яракърин иесияр – 75 кас.

Къейдна къанда, КУ-

СП-дай пуд граждандин арзаириз ва жалобайриз килгна, сад-геле къекъуьнай ваханва, номенклатурный делояр къвед ава, ирид административный протоколар тарихдиз хъфизвай йисуз, хуьруьн пунктунин агъалийрилай туькурнава.

Идалай гъейри, вичин рахунра ада хабар гана хъи, «О мерах по предупреждению пожаров» РД-дин МВД-дин къарардин истемишунар къилиз акъудунин мураддалди УУП-дин къуллугъчири гьар са гъаятдиз гъахъиз, къвалерин иесийрихъ галаз электричество, чим гудай приборар гуьзчивилик кутунин рекъяй суьгъбетар тешкилзава.

Им хуьтлуьн вилик кыле тухвана къанзавай важиблу серенжемрикай кар алайди я.

УУП-дин къуллугъчиди къватл хъанвайбурун дикъет банкарин картаирихъ галаз алакъалу къуьруькрални желбна. Ихтибардиз гъахъуналди, алцурурунин мурад авай лутуйри, чеб банкунин къуллугъдин работникар я лагъана, гуьзгъудин сайтарадал гъуналди, месэла «Авито» жуьредин алишверидин майдан хътин, «Юла» хътин мессенжерра ва яшайишдин сетра тахсирлу гьерекатар кыле тухузва.

Т. Ражабова ихътин

дуьшуьшра тадиз полицидин отделдиз хабар гуниз эвер гана. Ада гуьлле алай яракъ къвале хуьзвай агъалийривай, абур пулунин эвездалди райотделдиз вахкун тлалабна. Агъалийриз тахсиркарвилер арадал тагъуниз эвер гана.

Россиядин Яракълу къуватрин контрактный дяведин къуллугъ кыле тухунин месэладай, «Каспий» - гуьгъуьллубурун дестедин къетленвилерикай, военный къуллугъдиз гражданриз эвер гунин месэладай М.Крымова ва Р.Къанберова суьгъбетар авуна.

Докладчикри къейдна, «Каспий» гуьгъуьллубурун дестедиз 18 йисалай 65 йисан яшдалди къведай йисара авай гражданар къабулзава.

Контракт 6-12 вацранди яз кутлуьнзава. Контрактникри гьар са вацран мажиб 195 агъзур манатдин къадарда аваз къачуда, абуруз региондин пулдин алаварни -125 агъзурдан къадарда аваз гузва. Абуруз алава къулайвилерни ава. СВО-дин иштиракчийрин хизандин членриз, къилди къачуртла, сагъардай лагерра пулсуз жедай, вузриз гъахъдайла, хейлин регъятвилер тешкилда.

Докладчикри зулун армиядин жергейриз эвер гунин къайдайрикайни, цийивилерикайни хабар гана.

Къейдна, гила военкоматдиз гъахъардай себеб авачиз татайла, жерме илитдайвал я.

Агъа къанни – 30 агъзур манатдай акъвазда. Жермейрилай гъейри, къил хкудзавайбуруз маса атайвилерни ава. Абурувай водителвилин шагъадатнама вахгун патал имтигъан къадач. Ахътинбурувай автомобилар вахтунда регистрация ийиз тадач. Абурувай кредитар къачуз, юзан тийизвай эменнидин сделкаяр ийиз жедач.

Армияда къуллугъ авунин вахт дегеш тахъана ама, ам 12 вацра давам жезва. Суьгъбетрин арайра мадни къейдна, алай вахтунда жегилар интернетдин экстремиствилин ва террориствилин суй авай материалрихъ элкъведайла, абуру мукъаятвал хуьн герек я.

Гьелбетда и терефда иллаки диде-бубайрин гуьзчивилин къайда кардик хуьн мягъкемвилин замин я. Абуруз чпин аялар гъахъзавай сайтар, абуру лайкар эцигзавай изображенаяр чир хуьн важиблу я.

Гуьруьшмиш хуьнин сергъятра хуьруьн агъалийри чпи итиж ийизвай суаларни гана. Абурун жигъетдай тамам жавабарни вахчуна.

Шагъбала ШАГЪБАЛАЕВ

С. Меликова «Кавказ» федеральный шегьердин цийи хъувунвай участокар ачухдайла, ана иштиракна

И мукъвара Дагъустандин Къил Сергей Меликова федеральный авторекъерин Р-217 «Кавказ» цийи хъувунвай рекъер ачухунин церемонида иштиракна. Адан карда РФ-дин Президент В.В.Путинани конференц-алакъада аваз иштиракна.

И автомобилрин рехъ виридуьньядин транспортдин коридор «Север – Юг» яз машгур я. Дагъустанда адан ярговили 277 километр тешкилзава. Чечня Республикадилай къил къачуна, Азербайджандиз физва. Ада транзитдин транспорт Закавказьедин уьлквейриз ахъайзава. Са суткода, гъисаба къазвайвал, и рекъяй 35 агъзур автомобилди рехъ атлуьза. Къейдна къанда, цийи хъувунвай рекъерин дигайвили аварияр хуьн рехъ гудач, пассажиррин хатасузвал таъминаруниз куьмекда.

Федеральный трассада тухванвай къвалахрихъ галаз таниш хъайидалай гуьгъуьнлиз В.Путини транспортдиз гьерекатдин старт гана.

«Кавказ» Упрдордин начальник Александр Лукашук Сергей Меликован адресдиз хуш жедай келимаяр лагъана: «Ада республика патал гьар са месэла, ян тагана гъалзава. Ина къвалахизни чаз хуш хъана. Са месэлани касди дикъет тагана тазвач!»

Шагъбала ШАГЪБАЛАЕВ

Сходар кыле фена

И мукъвара Миграгъ ва Къалажух хуьрера агъалийрин иштиракчивал авай сходар кыле фена. Анрал полицидин тамам ихтиярар авай участковый, старший лейтенант Рамик Сефибекова, вичи йисан кыле тухванвай къвалахдин гъакъиндай гъахъ-гъисабар авуна.

А мярекатра Докъузпара райондин жемиятдин хатасузвилай муниципалитетдин Къилин заместитель Марат Крымова, Россиядин МВД-дин «Ахтынский» МО-дин штабдин начальник Анвар Агъмедагъаева, УУП-дин ва ПДН-дин начальник Манатил Манатилова, погранот-

ряддин векилри, хуьрерин администрацийрин кылерива агъалийри иштиракна.

Полицидин участковый Рамик Сефибекова, вичи 9 вацран вахтунда тухванвай къвалахдин гъахъ-гъисаб авуна. Ада вичи къуллугъзавай участока профилактикадин учетда авайбурун къа-

даррикай, агъалийрилай атанвай арзайрин ва шикаятрин месэлаяр гьалзавай гьалрикай хабар гана.

«Оружие-выкуп» серенжемдикайни рикел хкана. Полициядин участковыйди са бязи лутуйри банкаррин карточкайрай пулар акъудзавай кьурьуркрин, дуьшуьшрин гьаларикайни суьгьбетна.

Ахпа Марат Крымова кIватI хьанвайбуруз контракдин биннедаллаз Россиядин Яракьлу кьуватрин жергейриз кьабулза-

вай шартIарикай суьгьбетна. Ада зулун призывдиз гьазур хьунин месэладайни суьгьбет авуна. Къейда хьи, вичихъ са тийин дуьз себеб авачиз военкомматдиз тефейла, гила армиядиз физвайбуруз 30 агъзур манатдин кьадарда аваз жерме эцигнава. Идалай гьейри, гьукуматдин векилри сходдиз атанвайбурун, абуру итиж ийизвай суалризни ачух ва тамам жавабар гана.

ЧИ МУХБИР

Дагъларин сергьятар вилик тухунин жигьетдай закон кьабулда

РИА «Дагъустан» хабар гайивал, Россиядин Федерациядин Правительстводи Дагъустандин Кьил Сергей Меликован теклиф хуьналди дагъларин сергьятар вилик тухунин рекъяй авай гьукуматдин сиясатдин тамамвал ашкара ийизва.

Идан гьакъиндай Дагъустандин Правительстводин Председатель Абдулмуслим Абдулмуслимова Санкт-Петербургда кьиле фейи Виридуьньядин форумда сифте яз къейднай.

А.Абдулмуслимован гафаралди, Сергей Меликован РФ-дин Правительстводин Председатель Михаил Мишустинахъ галаз «О сохранении и развитии горных территорий Рос-

сийской Федерации» Федеральный закон арадал гьун паталай ва госпрограмма кьабулун паталай раханай.

Абдулмуслимова суьгьбет авурвал, С.Меликован теклиф федеральный дережада аваз килигуник ква. Ам кьилиз акъудун паталди Россиядин Минэкономразвитади кIвалахдин десте арадал гьанва.

Шагьбала ШАГЬБАЛАЕВ

Как получить высокотехнологическую помощь по полису ОМС

ВМП оказывается гражданам при наличии заболеваний, требующих специальных методов диагностики и лечения, использованием сложных медицинских технологий, а также медицинской реабилитации.

Право на получение бесплатной ВМП имеют все застрахованные лица. Главное условие - наличие соответствующих медицинских показаний, т.е. заболеваний или состояний требующих ее применения в соответствии с Перечнем видов ВМП, которые ежегодно утверждаются Программой государственных гарантий бесплатного оказания гражданам медицинской помощи.

В оказании ВМП участвуют федеральные, бюджетные, региональные и частные медицинские организации. Существуют 2 раздела ВМП - включенная и не включенная в систему ОМС.

ВМП проводится, как правило, ста-

ционарно или в условиях дневного стационара.

Чтобы получить направление на ВМП, надо обратиться к лечащему врачу по месту прикрепления. Лечащий врач определяет медицинские показания и необходимый раздел ВМП, затем собирается врачебная комиссия, и в случае ее положительного решения выдается направление. Вместе с пакетом необходимых документов направление отправляется в клинику, которое будет оказывать ВМП.

Для получения ВМП по профилю своего заболевания пациент имеет право выбрать любую клинику в России, но многие виды ВМП сейчас оказывают в

лечебных учреждениях в РД, но пациент имеет право выбрать другой регион, но тогда ВМП будет представлена в пределах базовой программы ОМС (более узкой, чем территориальная). Как правило, ВМП оказывают пациентам квалифицировано и в полном

объеме. Если у больного есть сомнения в качестве лечения, он может обратиться в страховую медицинскую компанию, выдавший ему полис ОМС. Страховые представители имеют право организовать экспертизу, оценить правильность выбора методов

диагностики, лечения, реабилитации и представить на заседание врачебной комиссии свои выводы. По решению консилиума (с учетом заключения экспертизы) тактика лечения может быть сохранена или изменена, вплоть до направления пациента в другое медицинское учреждение.

РЕСПУБЛИКА ДАГЕСТАН МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН «ДОКУЗПАРИНСКИЙ РАЙОН»

Тел.: 55-11-31

Факс: 55-11-31 368750, с.Усхчай, ул. Х.Д. Заманова, 2

e-mail: dokuzpararayon@e-dag.ru

www.dokuz-para.ru

с.Усхчай

23.10.2023 г.

РАСПОРЯЖЕНИЕ №306

О назначении второй половины членов конкурсной комиссии по проведению конкурса по отбору кандидатур на должность главы сельского поселения «село Каракюре»

В соответствии со статьей 36 Федерального закона от 06.10.2003 №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», с решением Собрании депутатов сельского поселения «село Каракюре» от 23.10.2023г. №_04-23_ «О проведении нового конкурса по отбору кандидатур на должность главы сельского поселения «село Каракюре», в целях проведения конкурса по отбору кандидатур на должность главы сельского поселения «село Каракюре», руководствуясь Порядком проведения конкурса

по отбору кандидатур на должность главы сельского поселения «село Каракюре»

1. Назначить вторую половину членов конкурсной комиссии по проведению конкурса по отбору кандидатур на должность главы сельского поселения «село Каракюре» - Крымова Марата Сабировича – заместителя главы МР «Докузпаринский район» по общественной безопасности. -Балакишиева Акифа Гаджимирзоевича – руководителя аппарата администрации МР «Докузпаринский район».

2. Опубликовать настоящее распоряже-

ние в районной газете «Голос Эренлара» и разместить на официальном сайте администрации МР «Докузпаринский район» в сети интернет.

3. Копию настоящего распоряжения направить в Собрание депутатов сельского поселения «село Каракюре»

4. Настоящее распоряжение вступает в силу со дня подписания.

5. Контроль за исполнением настоящего распоряжения оставляю за собой.

М.А. Шамилов, глава муниципального района

СМС, МЕССЕНДЖЕРЫ, СОЦСЕТИ

Вам пришло СМС от банка с информацией:
• о заблокированном платеже или карте;
• о выигрыше;
• об ошибочном переводе на ваш банковский счет или мобильный телефон с просьбой вернуть деньги.

— Что делать?

НЕ ПЕРЕХОДИТЕ ПО ССЫЛКЕ И НЕ ПЕРЕЗВАННИВАЙТЕ!

Проверьте информацию, позвонив в банк по номеру, который указан на вашей банковской карте.

Знакомый в соцсетях просит дать в долг или перевести деньги на лечение.

— Что делать?

НЕ ПЕРЕВОДИТЕ ДЕНЬГИ СРАЗУ!

Перезвоните своему знакомому, чтобы выяснить ситуацию, — возможно, его страницу взломали.

Контактный центр Банка России

8 800 300-30-00
(бесплатно для звонков из регионов России)

+7 499 300-30-00
(в соответствии с тарифами вашего оператора)

300
(бесплатно для звонков с мобильных телефонов)

Все представленные номера доступны для звонков круглосуточно

Банк России не совершает исходящих звонков с указанных номеров

fincult.info
ПОМОЩЬ В ПОНЯТИИ ПРО ДЕНЬГИ

Банк России

ОСТОРОЖНО: МОШЕННИКИ!

НИКОГДА НЕ СООБЩАЙТЕ НЕЗНАКОМЫМ ЛЮДЯМ ТРЕХЗНАЧНЫЙ КОД НА ОБОРОТЕ КАРТЫ, PIN-КОД И ПАРОЛИ ИЗ СМС

«ЭРЕНЛАРДИН СЕС»
2001-ййсан
ноябрдилай акъатзава

Тешкилайди:
Докъузпа райодин администрация,
Дагъустан Республика

Учредитель:
Администрация
Докузпаринского района,
Республика Дагестан

Кьилин редактор:
Ш.О. ШАГЬБАЛАЕВ
Хуси корреспондент:
А.Э. ЭМИРСУЛТАНОВ
Корректор: **Ш.О. ШАГЬБАЛАЕВ**
Верстка ийизвайди:
А.Э. ЭМИРСУЛТАНОВ
Газетдин индексар:
Зур ййсан кьимет - 345 м.
Ййсан кьимет - 690 м.

Редакциядинни макъалайрин авторрин фикирар сад тахьун мумкин я Макъалайрин делдин дуьзвили патахъай жаваб авторри чпи гуда. Макъалайриз рецензия гузвач ва абур элкьвена вахкузвач. М адни, чпин макъалайра дегишвилер тунал, кьилер дегишарунал рази тушир мухбиривай чна абур редакциядиз ракъур тавун тIалабзава.

Газета зарегистрирована Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Республике Дагестан.

Регистрационный номер ПИ №ТУ5 - 00256 от 14 июня 2013 г. Позиция редакции может не совпадать с точкой зрения авторов, которые несут ответственность за достоверность и объективность предоставленных для публикации материалов. Рукописи не рецензируются и не возвращаются. При перепечатке ссылка на «Новый мир» обязательна.

Редакциядин, издательстводин ва типографиядин адрес:
368750, Докъузпара район, Усугъчай хуьр,
тел.+ 7 (8722) 55-14-61 e-mail: golos-erenlara@mail.ru
Чи сайт: www.erenlar.ru

Газета «Эренлардин сес» сверстана и отпечатана в ООО «Типография-М» по адресу: г.Дербент, ул.С.Курбанова, 25.
Чапдиз вахкай вахт: 13:00
Чапзавай вахт - 14:30
Тираж 200
Заказ №